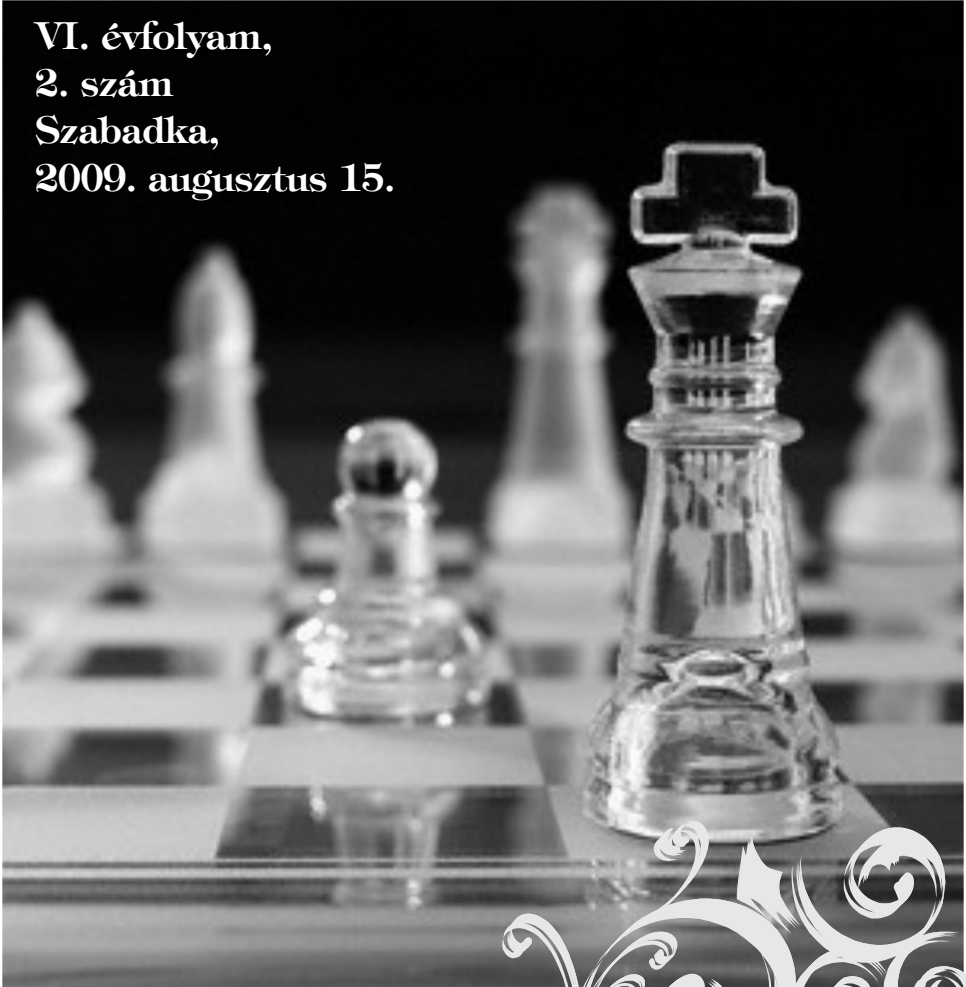

Kiadja az
Udruženje
Adveniat regnum tuum
Egyesület

**VI. évfolyam,
2. szám
Szabadka,
2009. augusztus 15.**

**Mert az egy nyelvű és
egy szokású ország
gyenge és esendő.**

Kövess ENDEM!

ISSN 1452-6158

Kiadó:

Udruženje – Adveniat regnum tuum – Egyesület

Kiadóhivatal:

24000 Subotica – Szabadka,

Ago Mamužić u. 13/2., Serbia

Tel.: +381-24-533-797

E-mail: kovess@tuum.org

Web: www.tuum.org

Felelős kiadó: Negyela László M., elnök
(negyela.laszlo@tuum.org)

Munkatársak:

Balog Anikó

(balog.aniko@tuum.org)

Fehér Márta

(feher.marta@tuum.org)

Mengyán Szofia

(mengyan.szofia@tuum.org)

Korom Mari

(korom.mari@tuum.org)

Újházi Szonita

(ujhazi.szonita@tuum.org)

Pap Ágota

(pap.agota@tuum.org)

Képek: Szabó Attila (3, 5, 6), Balog Anikó (4)
www.surjanlaszlo.hu (17)

CIP - Каталогизacija y publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
27:008(497.113)

KÖVESS engem! / felelős kiadó Negyela László. -1.évf.,
1. sz. (2004)- , - Subotica : Adveniat regnum tuum,
2004-, - Ilustr. ; 21 cm

Povremeno.

ISSN 1452-6158

COBISS.SR-ID 155854860

Király. kékben.

Királykék a Kövess Engem! idei, második száma. És király van a címlapon is. Augusztus huszadika, amikor Szent István királyra emlékezünk.

Kiragadtunk egy mondatot az Intelmekből... egy nyelv... egy szokás... Nos, mi, itt, a Kárpát-medence déli végeiben nem vagyunk híján sem nyelvekben, sem szokásokban. Kíváncsiak voltunk, hogy jó-e és meddig a nemzeti önérzet, félni kell-e Európától, és hogy toleráljunk vagy inkább dialógust folytassunk.

Azt mondják hozzáértő emberek, hogy a királykékkal (mint színnel) vigyázni kell, mert megvadít a szín. Pedig olyan nemesnek néz ki. A kéknek olyan... hogyismondjam... szóval berögződött szín, amelyről a szlávok jut eszébe (nemzeti zászlóikban egytől-egyig mindegyikben fel is bukkann).

Bezzeg, a zöldön tudnám nyugtati a szememet. De ha király, legyen kék.

Király, stilizálva, sakkfiguraként. Ez itt most nem az Istennel sakkozás, sem annak a kockázata. A kárpát-medencei magyarság sakkozása a szentistváni utódállamok (jelenlegi) többségi nemzeteivel. A politikum és értelmiség sakkozása. Felvidék mattot kapott.

És ha már sakk. Ott, ugye lépni kell. És nincs visszaút. Akár a változás szimbóluma is lehet. Haag Herbert teológus egyik könyvének címe: Csak aki változik, marad hű önmagához. Habár nem ez vezérelte tettünket, amikor nevet változtattunk. A fejlődésben is és az impresszumban is a Vajdasági Keresztény Ifjúság helyett az Adveniat regnum tuum Egyesület neve szerepel. Új név, új külső, régi tartalom. A hét éve alapított Vajdasági Keresztény Ifjúság felnőtt. Közben nem csak mi, de a világ is változott. Adveniat regnum tuum – jöjjön el a te országod. A keresztény ima egyik kérése. Szakrális, nemes. És ez sem az Istennel való sakkozás kockázata. Nincs benne kockázat. Csak türelem kell hozzá, mert az Örökkévaló lépésére várunk. Közben tesszük a dolgunkat. És valljuk, hogy az Isten országa itt van köztünk is, a természetben, az emberekben, az egész teremtett világban. A világban élve, a világ kihívásaira keresünk választ. A valóságot képviselve. Mert a valóságot képviseljük.

Negyela László M.

Visszalopott korona

Valamikor, a második millenium kezdetén lopták vissza Szent István kezébe a magyar koronát a szabadkai Szent Teréz templomban.

A trianoni utódállamokban, így a Szerb–Horvát–Szlovén Királyság, majd Jugoszlávia területén is aktívan távolították el a magyar királyság emlékeit. Így volt ez először az 1920-as években, majd 1945-től ismét. Szabadkán, a király kezéből is leemelték a magyar koronát.

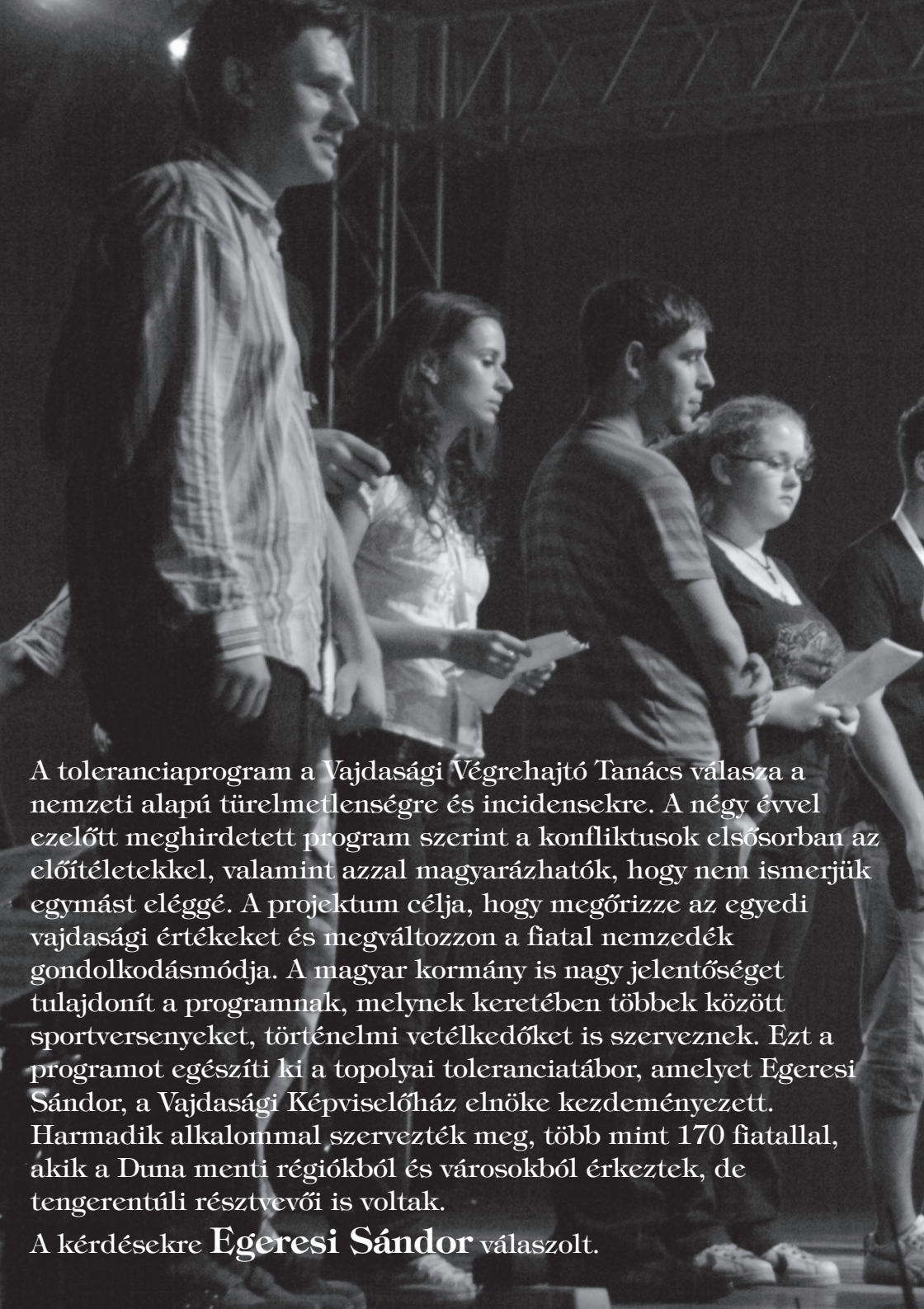
Az évtizedek folyamán feltehetően sokaknak szemet szúr, hogy a király nem király korona nélkül. Mégis, Ft. Bognár Attila akkori bajmoki káplán (a Pécsi Egyházmegye plébánosa) volt az, aki a szavát is felemelte az eltűnt(etett) korona ügyében.

A Székesegyház horvát főpapja a hangzavar elkerülése érdekében úgy látta jónak, hogy csendben megkoronázza a király szobrát. Hogy a padláson akadt-e a szobor hiányzó elemére, vagy újat csináltatott-e, nem tudni. Csak annyit tudunk, hogy a koronázásra egy hétköznapi délutánján került sor. Amilyen csendben lopták le, ugyanolyan csendben lopták is vissza a magyar koronát Szent István kezébe.

Most már csak a szomszéd király, I. László irigykedik. Mert ő még nem kapta vissza a koronáját.

Negyela László M.

A toleranciaprogram a Vajdasági Végrehajtó Tanács válasza a nemzeti alapú türelmetlenségre és incidensekre. A négy évvel ezelőtt meghirdetett program szerint a konfliktusok elsősorban az előítéletekkel, valamint azzal magyarázhatók, hogy nem ismerjük egymást eléggé. A projektum célja, hogy megőrizze az egyedi vajdasági értékeket és megváltozzon a fiatal nemzedék gondolkodásmódja. A magyar kormány is nagy jelentőséget tulajdonít a programnak, melynek keretében többek között sportversenyeket, történelmi vetélkedőket is szerveznek. Ezt a programot egészíti ki a topolyai toleranciátábor, amelyet Egeresi Sándor, a Vajdasági Képviselőház elnöke kezdeményezett. Harmadik alkalommal szervezték meg, több mint 170 fiatallal, akik a Duna menti régiókból és városokból érkeztek, de tengerentúli résztvevői is voltak.

A kérdésekre **Egeresi Sándor** válaszolt.

Vajdaság védjegye:

a tolerancia

Fehér Márta

A topolyai toleranciatábor az Ön ötlete. Miért érezte fontosnak a megszervezését?

Abból szeretnék kiindulni, hogy én a tolerancia légkörében nőttem fel, nevelkedtem. Az én szüleim ebben a vajdasági légkörben neveltek. Valahogy belém ivódott ez a légkör. Ebben az örült világban, amiben élünk, ebben a sok megrázkódást megélt országban úgy érzem, nagyon fontos, hogy erősítsük a tolerancia légkörét. Ezért jött az ötlet három évvel ezelőtt a fiatalokkal kapcsolatban. A fiatalok nevelését próbáltuk felvállalni ezen a táboron keresztül és népszerűsíteni a toleranciát Vajdaságban. Óriási szükség van erre. A tábor megszervezésének másik oka, azok a nemzeti alapon történő incidensek, amelyek az utóbbi években történtek Vajdaságban. Ennek a kezelésében, illetve a megelőzésében szeretnénk aktívan részt venni ezen a táboron, illetve magán a toleranciaprogramon keresztül is.

A toleranciaprogramról és a toleranciatáborról megoszlának a vélemények. Támogatói azt mondják, hosszútávon eredményeket hoz majd, ellenzői szerint nem ér semmit, hiszen a tolerancia iránt már eleve fogékony fiatalok vállalják fel.

Ezzel nem fogjuk megváltoztatni a gondolkodást ebben az országban. Nem tudjuk megváltoztatni az előítéleteket, amelyek a mai napig jelen vannak Szerbiában és Vajdaságban is. De próbálunk egy pozitív folyamatot elindítani, éppen a fiatalokon keresztül, akik a legfogékonyabbak minden iránt, úgy a pozitív mint a negatív folyamatok iránt. A tolerancia nemcsak egy vajdasági védjegy, ahogy szokták mondani, hanem egy európai érték.

“
A párbeszéd
az alapja mindennek.
”

A tolerancia szó sokak szerint egyoldalú kezdeményezés, nem feltételez kölcsönösséget. A dialógus, párbeszéd nem lenne jobb választás?

Valójában a toleranciaprogram, a toleranciatábor is párbeszéd. A résztvevő fiatalok folytatnak párbeszédet, elsősorban egymást között, de az előadókkal is, majd a tábort követően odahaza is, hiszen megosztják élményeiket. Természetes, hogy a párbeszéd az alapja mindennek.

A tolerancia nem gyengíti a nemzeti öntudatot?

Engem is szembesítenek azzal, hogy miközben népszerűsítem a toleranciát, a magyarságomat veszítem el. Nem igaz. Számomra a magyarság nagyon fontos, hiszen a nemzeti öntudat a nemzeti önazonosságom megőrzését jelenti. Ez maga a tolerancia, a más nemzetnek a megbecsülése. Semmit sem vesz el abból az érzésből, hogy én büszkén magyar vagyok itt a Vajdaságban.

A tolerancia Vajdaság védjegye. Valahogy kettősséget érzek ebben, hiszen a nemzeti türelmetlenség állandó jelleggel, öröktől fogva jelen van a Vajdaságban.

Ha az elmúlt húsz év eseményeit vesszük alapul, láthatjuk, hogy a bizalom, amelyre oly nagy szükség van a nemzeti közösségek között, nagyon sok területen megingett. Ezért kell nekünk dolgoznunk. Sokszor azt mondják, hogy a többségi nemzetnek kell toleránsnak lennie a kisebbségekkel, a nemzeti közösségekkel szemben. Ez így van, de fordítva is érvényes, nekünk is toleránsoknak kell lennünk a többségi

nemzettel szemben. Az viszont tény, hogy a tolerancia körében a többségi nemzetnek van a legnagyobb felelőssége. Ez próbálom meg én magam is megmagyarázni ezeken a rendezvényeken keresztül.

Vannak-e mérhető, kimutatható eredményei a toleranciátábornak?

Nagyon fontos eredménynek tartom, hogy a tábor a barátság és a demokrácia iskolája. Szintén nagyon fontosnak tartom azokat az üzeneteket, amelyeket ez a topolyai toleranciátábor minden évben a tábor végén megfogalmaz. Pontosabban: a fiatalok fogalmazzák meg üzeneteiket. Üzeneteiket egymás felé, az államok és az államférfiak felé és ugyanúgy a politikusok felé is. Ezeket kellene meghallgatnia és meghallania minden felelősségteljes embernek. Ezek őszinte és gátlásoktól mentes üzenetek. Ezeknek útmutatóul kell szolgálniuk azok számára, akiknek felelősségük ennek az országnak, ennek a tartománynak a sorsa, de elsősorban az itt élő embereknek a sorsa.

tolerancia
FOJELSNICIS

Ténylegesen és közvetve hányan kapcsolódtak be a toleranciaprogramba, a toleranciátáborba?

A toleranciaprogramokba többezren, hiszen nem csak a topolyai toleranciátáborról van szó, hanem sporttalálkozók szervezéséről is, különböző történelmi vetélkedőkről. Ezekbe megpróbálunk minél több fiatalot bekapcsolni. Amint már említettem, nagyon fontos, hogy a fiataloknál kezdjük el a nevelést. Ez az alapja a jövőnek, az európai jövőnek és ez az alapja a jövőnek itt Vajdaságban, Szerbiában is. A több ezer résztvevőhöz párosul még a közvélemény. Ebben az értelemben visszafogottabb vagyok, mert úgy vélem, a médiának sokkal többet kellene foglalkoznia a toleranciával. Mi ezen keresztül tudunk a legerősebben küzdeni a nacionalizmus, a sovinizmus és a negatív folyamatok ellen.

Egy idilli világ utópiája: tolerancia és miniszoknya

Balog Anikó

Úgy gondolom, térségünkben toleranciát gyakorolni bőven van lehetőség. A mindennapok bebizonyítják, hogy ez a népszerű kifejezés valójában egy elengedhetetlen eszköz, mely ugyan a kezünkben van, mégis sokan csak nagyon ritkán tudjuk, akarjuk alkalmazni. A topolyai toleranciatábort éppen ezért fokozottan érdemes hangsúlyoznunk, hiszen amellett, hogy a különbözőségeket elfogadására nevel, közelebb hozza egymáshoz más-más nemzetek fiataljait, ezáltal pedig közvetlenül hat a résztvevők nyitottságára. A táborba látogatók nem különböznek az átlagembertől, mégis kevés közöttük a vajdasági.

Gimpel Ákos idén érettségizett Újvidéken, már az első előadás-sorozaton is ott volt, és az ideit, sorrendben harmadikat sem hagyta ki. A toleranciáról alkotott véleményéről és saját türelmességéről, megértő szándékáról kérdeztük.

Miként definiálnád a tolerancia fogalmát?

A tolerancia olyan valami, amit az embereknek egymás iránt kell(ene) érezniük. Tehát tolerálni kell a rosszat is meg a jót is: ne legyen különbség semmiben. Az öltözködés, a nemzeti hovatartozás se határozzon meg senkit. Próbálja a jót szeretni mindenki a másokban.

Az elmondottak alapján Te toleránsnak érzed-e magad?

Igen, nagyjából annak. Persze mindenkiben van egy kis diszkrimináció a másikkal szemben, de ez nálam elenyésző. Szerintem én elég magas szinten vagyok, ami a tűrőképességem illeti. Nem ítélem el ha valaki roma származású, vagy nincs annyi pénze ruhára, mint nekem vagy éppen több van, esetleg más nyelvet beszél. A táborban persze ennél többről van szó. Nem mondják meg, hogy mit csináljunk és mit ne. Lehetőséget adnak arra, hogy ezekre a dolgokra magunktól jöjjünk rá. És ez általában sikerül. Szándékosan egy szobába helyeztek két román és egy német fiúval. Soha életemben nem gondoltam arra, hogy románul tanuljak, itt mégis megtanultam pár szót. Persze az angolt és a németet is gyakoroltam.

Milyen lenne az ideális – toleráns – világ?

A számomra ideális világban mindenből kell, hogy legyen egy kicsi. Ha valaki miniszoknyában akar járni, akkor járjon abban, beszélje azt a nyelvet, amelyiket akarja, és ezért a viselkedéséért ne ítélje el senki. Bár most sem jellemző, hogy valakit megszóljunk az öltözködése miatt, de gondolatban is sokszor megteesszük. Mindig lesznek előítéletek, szerintem. Csak bízhatunk egy idillikus világ utópiájában.

Az evangélium hirdetése nem jelentheti a saját kultúra megszüntetését - vallja

dr. Korzenszky Richárd OSB tihanyi bencés perjel.

Dr. Korzenszky Richárd Miklós OSB 1959-ben lépett be a bencés rendbe, 1964. május 23-án szentelték pappá Pannonhalmán. 1990-től a Magyar Katolikus Egyház megbízott képviselője az Oktatási Minisztériumban. 1992-től a Katolikus Iskolák Főhatóságának ügyvezető elnöke. 1994-től a Tihanyi Bencés Apátság vezetője.

„Nagyvonalú,

görcsöktől mentes párbeszédéről, dialógusról álmodom“

A Katolikus Egyház Róma-központú, globális intézmény. Feltörhetnek nemzeti érzelmek, tulajdonságok? Nemzeti arculat nélkül mindenkire szól ugyan, de nem steril közeg? Jogunk/kötelességünk – egyszerű hívőtől a klerikusig –, hogy nemzeti öntudatunk legyen?

A kereszténység nem intézmény, hanem hit, a Krisztusba vetett hitből fakadó életstílus. Az egyház a kereszténységnek intézményesült megjelenése. Jézus küldetését ad az apostoloknak és tanítványainak: „*Menjete az egész világra, tegyétek tanítványaimmá a népeket.*” (Mk 16,15) Minden ember konkrét helyen és időben éli meg az életét. Konkrét családban születik, anyanyelvén veszi birtokba a világot. A kereszténységnek nem célja, hogy egy „nemzetek fölötti” egyházszerkezettel megszüntesse a nemzetek és kultúrák különbözőségét. Hozzá tartozik az emberi élethez az otthon, a haza, az anyanyelv, a saját kultúra. Az evangélium hirdetése nem je-

**Hozzá tartozik az
emberi élethez
az otthon, a haza,
az anyanyelv,
a saját kultúra.**

lentheti a saját kultúra megszüntetését. Amikor arról beszél az apostol, hogy köztetek nincs többé zsidó vagy görög (Gal 3,27), akkor nem a nemzeti hovatartozást ítéli el, hanem egymás elfogadását hangsúlyozza, a különbözőségekkel együtt: nincs szolga vagy szabad, hanem mindannyian testvérek vagyunk. Jézus nem légüres térben, nem nemze-

tek fölött álló nyelven szólította meg az embereket, hanem a saját nyelvükön és a saját kultúrájukban. Baj volna, ha félnénk vállalni anyanyelvünket, nemzeti hovatartozásunkat, kultúránkat. S világosan tudni kell, hogy a nemzeti azonosságtudat nem azonos egy adott államhoz való tartozással, nem azonos az állampolgársággal. Határokon átívelő.

Magyarságnál és katolicizmusnál tartva, a magyarok elég népeseek a kanonizált szentek és boldogok között. Egyediek vagyunk ezen a téren?

Érdeemes volna alaposabban megvizsgálni, hogy nem csak a magyaroknak, hanem minden népnek megvannak a nemzeti közösség tudatosulásához kapcsolódó szentjei. A kereszténység fölvétele minden népnél együtt jár hősökkel, akiket a helyi keresztény közösség szentként tisztelt, majd az egyetemes egyház is szentként ismert el.

Tolerancia vagy dialógus – melyiket részesíti előnyben?

Nem állítható szembe a tolerancia a dialógussal. Egyik sem játszható ki a másikkal szemben. A tolerancia nem jelenti azt, hogy nincs véleményem. Nem jelentheti azt, hogy bezárkózom önmagamba, és „eltűröm”, hogy mások másként gondolkodnak. A tolerancia annak tudomásul vételét jelenti, hogy a világot másként is lehet látni, mint ahogy én látom. Egyúttal jelenti azt az igényt is, hogy ha én elfogadom a másként gondolkodókat, engem, minket is fogadjanak el a magunk sajátosságaival együtt mások.

Dialógus, párbeszéd nélkül nincs igazi közösségi élet. Kell a párbeszéd a családban, a baráti körben, a szűkebb vagy tágabb helyi közösségben, de kell párbeszéd családok között, csoportok, nemzetek, felekezetek között. Ugyanazt a világot mindenki a saját szemével látja. Megértés, beleérző készség (empátia) nélkül nincs se igazi tolerancia, se igazi dialógus.

Nagyvonalú, görcsöktől mentes párbeszédről, dialógusról álmodom, úgy, hogy kölcsönösen legyünk képesek észrevenni mások értékeit.

Tolerálni kell a másként gondolkodót, vagy dialógust folytatni vele?

Tisztelni kell minden embert. Szent Benedek is figyelmeztet Regulájában erre. Ugyanakkor nem tudja elképzelni az életet a párbeszéd nélkül. Ezt mondja: „*Hargosoddal még napszállta előtt békülj ki!*”

Szent Benedek Európa védőszentje. A bencések nem csak a modern Európa születésénél voltak jelen, hanem a keresztény Magyarország bölcsőjét is ringatták. A bencések nélkül a mai Európa Európa lenne-e és a magyarságból nem hiányozna-e az ő jelenlétük?

Szent Benedek tanítása nélkül szegényebb volna a világ. Olyan értékek jelennek meg az V–VI. században Szent Benedek Regulájában, amelyek nélkül a mai civilizált Európa elképzelhetetlen. Ismeri a demokratikus választási rendszert, ismeri a tanácskozást, a megbeszélést, ismeri a különbözőséget, hangsúlyozza a személyiség méltóságát. Ismeri a tevékenység és az elmélyülés egyensúlyát (= imádkozzál és dolgozzál). Ismeri a szolidaritást az idősekkel, a betegekkel, a szegényekkel.

Ismeri az anyagi javakkal való bánás felelősségét: „*a monostor javaival úgy bánjanak, mint az oltár szent edényével*”. Nem ismer származás szerinti előjogokat: ismeri az egyenlőséget. A bencés monostorok önálló közösségek, de úgy, hogy figyelnek egymásra. Védettséget jelentenek, ugyanakkor nyitottak is. Ahol megjelent vagy megjelenik egy bencés közösség (s ez nem csak a bencés, hanem általában minden szerzetesi közösségre áll), megjelenik a kultúra. Egyrészt jelen van a spirituális élet kultúrája: az imádság az istentisztelet (a liturgia) végzésében; jelen van a szellemi élet kultúrája (kell tudni írni, olvasni - szó van az akkoriban leg-

korszerűbb íróeszközökről, szó van a közösség előtt végzett felolvasásról és az egyéni olvasásról is); könyvtárról van szó: a szellemi kincseket meg kell őrizni. Kell tudni énekelni, számolni. Természetes, hogy megjelenik a bencés szerzetesi közösségek nyomán az iskola: az ismereteket tovább kell tudni adni. Jelen van a monostorban a gazdasági élet kultúrája: kézművesekről beszél Szent Benedek, akiket figyelmeztet, hogy ne legyenek gögősek vagy felfuvalkodottak azért, mert vala-

mihez jobban értenek, mint mások.

Szent Benedektől sokat tanulhatna a mai Európa is. Az olyan alapértékek, mint a személy méltóságának tényleges elismerése, az egymás iránti felelősség (szolidaritás) gyakorlása és az igazi demokrácia, amelyben a hatalmat birtokolók nem uralkodnak, hanem szolgálnak, sajnos hiányoznak mai világunkból. Szent Benedek monostorai nem a tökéletes emberek gyűjtőhelyei, hanem az igazságot, a testvériséget és békét keresők közösségei. Olyan helyek, amelyeknek van mondani valójuk a mai társadalom számára is.

Negyela László M.

„Keresd a békét és járj utána!”

Szent Benedek Regulájából

Meg tudjuk őrizni nemzeti identitásunkat Európa nagy olvasztótégelyében?

- tette fel a kérdést
dr. Surján László
EP-képviselőnek
munkatársunk.

Dr. Surján László 2004 óta képviseli Magyarországot az Európai Parlamentben, azon belül az Európai Néppárt képviselőcsoportjában – a frakcióvezetés és a költségvetési bizottság tagja, valamint a régiófejlesztési bizottság póttagja. Végzettsége szerint orvos, teológus. Politikai szerepvállalása mellett számos kárpát-medencei kezdeményezést is támogat. Nemzetről, hazáról, Európáról kérdeztük a képviselőt.

Mit is jelent magyarnak lenni?

Mondjam: büszke gyönyörűség? Mondjam: szalmaláng? Mondjam: örök vesztes? Inkább Péterfy Jenőt idézem: Aki magyarnak született és így akarva-akaratlan vállalnia kell sorsunkat, vigasztalhatja magát azzal, hogy Arany Jánost eredetiben olvashatja. Ezt a vigaszt Péterfy még Trianon előtt adta. Azóta irodalmunk megnövekedett, több ágra szakadt, de összetételhető, egységben is látható, ma is erőforrás, nemzetformáló érték. Mi a magyar? – erről könyvet is írtak. Magyarnak lenni: MI-tudat. Mi, akik értjük a szavunk. Mi, akik vállaljuk.

Fontos a mai világban a nemzeti öntudat?

Kinek igen, kinek nem. Akinek nem, az korunk jellegzetes embere, csak magára gondol, jó esetben szűk családjára. Ez kevés. Önzésből nem épül katedrális, de még egy apró viskó sem. A nemzethez tartozás persze akkor ér valamit, ha a nemzet nagyobb részében tudatosul, és felelős örömmé lesz.

„Önzésből nem épül katedrális”

Hogyan találjuk meg az arany közeputat a nemzeti öntudat és a nacionalizmus között?

Sohogy. Ez két olyan távoli dolog, ami valójában nem függ össze. A nemzeti öntudat értékek ismerete és szeretete. A nacionalizmus mások gyűlölete, lenézése. Az érték önmagában érték, nem kell másokhoz viszonyítani. Nem is szabad, mert azonnal veszíti a sajátját.

Mit tehetnek a magyar EP-képviselők a kárpát-medencei magyarságért?

Először is tudatosítani kell a helyzetet. Oly sokan nem érik, miért vannak magyarok a román és a szlovák képviselők között. Nem könnyű felfogni, hogy egy „román” képviselő a magyar néppárti delegáció tiszteletbeli elnöke (Tökés László). Amikor szerb vagy ukrán állampolgárt hívok meg parlamentlátogatásra, akkor ehhez engedélyt kell kérnem. (Eddig mindig megkaptam.) Minden ilyen akció egy-egy ismeretterjesztő anyag, hiszen feltűnik: miért hív meg egy magyar képviselő egy „ukránt”.

Másodszor bátorítani kell az Unió határon átnyúló programjait. Ezek számunkra nagyon nagy lehetőséget jelentenek mind a már tagállamok közötti, mind a még nem tagokkal való kapcsolatokban.

Végül szót kell emelni mindig, ha emberi jogi sértések történnek, mint most a szlovák nyelvtörvény ügye.

Hatékony az európai magyar érdekképviselet?

Ha a román vagy szlovák nemzetiségű képviselőket kérdezzük, akkor nagyon is. Ha minket, akkor bizony többre vágyunk. Az első öt évben meg kellett tanulnunk, hogy csak kis lépésekkel mehetünk előre.

Meg tudjuk őrizni nemzeti identitásunkat Európa nagy olvasztótégelyében?

Szerintem nincs ilyen olvasztótégely, illetve ami van, az nem függ össze magával az Unióval. Nagy veszély a kivándorlás. A Vajdaságban élők tudják, hogy ez mit jelent. A sanyarú viszonyok miatt sokan mennek el, találnak jobb megélhetést, biztonságosabb világot. S ha kell, bizony a szívet is cserélik. De ne ítélkezzünk, csak érezzük meg, mikor jelenik meg a honvágy, mikor kell melléjük állni. És figyeljünk a második, harmadik nemzedékre. Bennük, bár olykor nem is beszélnek pontosan

nyelvünket, feléled a magyarságtudat. Álljunk készen a befogadásra. Véreink ők, hozzánk tartoznak.

Hol a határ a nemzet és az európaiság eszméje között?

Ne határt vonjunk, hanem lássuk be, ezek mint koncentrikus körök illenek egymásba. Ha nem vagy jó magyar, ha nem ismered történelmedet, irodalmadat, egész kultúrádat, olyan lesz európaiságod is, mint egy lyukas ruha. Ám, ha Európát nem érzed a magadénak, ha nem tudod, hogy ez a demokrácia szülőháza, ha nem érted, hogy nem lehetsz európai, ha nem vagy keresztény, vagy legalább nem tiszteled a keresztény értékeket, akkor úgy állsz ott magyarságodba burkolózva, mint akin csak alsóruha van.

Mit jelent a tolerancia s vajon elég az, ha csak az egyik fél a toleráns?

A tolerancia alapja a szeretet. Az igazi szeretet nem vár viszonzást. Nem állít fel szabályokat, hogy kinek kell elébb megbocsátani. De a tolerancia nem azonos a bárgyúsággal, a málészajúsággal sem. Alapvető emberi jogaid sérelmét nem szabad túrnöd, viszont ne indulattal és bosszúval reagálj, hanem méltósággal és igazad tudatában. Az agresszív intolerancia passzív tűrése nem viszi előre a dolgokat. Minden korban, minden helyzetben meg kell találnunk az intoleranciával szembeni legokosabb fellépést. De lépni kell.

Mi a Kárpát-medencei megbékélés mozgalmának célja?

Ez a mozgalom még csak reményeinkben él. A Kárpát-medencét – amelynek déli határait nem is olyan könnyű meghúzni, én ide értem Szerbiát is, de a Vajdaságot mindenképp – sok nép lakja. Szlovákok, rutének, románok, magyarok, szerbek, horvátok, szlovének. Vannak itt németek, cigányok s mások is. Az Unió keretei között megbékélésre és összefogásra vagyunk ítélve. A politika sokat beszél erről, de keveset tesz, vagy épp ellenében mozog. Nem pártoknak, embereknek kell megbékélni és összefogni.

Milyen eszközökkel valósítja meg célját a már említett mozgalom?

E mozgalom, amelynek ötletét csak most, 2009. június 4-én vetettem fel, még csak az előkészítés állapotában van. Amit nem ismerünk, azt nem tudjuk szeretni. Az elmúlt mintegy háromszáz év alatt inkább torzsalkodtunk, mint együtt éltünk. Most tehát követnünk kell Jean Monnet útmutatását: nem országokat, hanem embereket egyesítünk. Ehhez az egységhez, amelynek alapja lehet például az, hogy együtt szeretjük ezt a tájat, elengedhetetlen, hogy ismerjük is egymás kultúráját.

Mit várhatunk a mozgalomtól: rövid- vagy hosszútávú eredményre kell számítani?

Sok jó kezdeményezés és jó példa van. Ezek összegyűjtése és tudatosítása rövid-távon is jelentős eredményt hozhat, de nemzetek tudatának, gondolkodásának át-alakulásához idő kell.

Mit hoz a magyar jövő?

Hozhat jót is, rosszat is. Ez attól függ, hogy rátalál-e Istenre ismét a magyarság. Egyébként ezen áll vagy bukik Európa jövője is.

Korom Mari

A vendégek s a jövevények akkora hasznot hajtának, hogy méltán állhatnak a királyi méltóság hatodik helyén. Hiszen kezdetben úgy növekedett a római birodalom, úgy magasztaltattak fel és lettek dicsőségessé a római királyok, hogy sok nemes és bölcs áradt hozzájuk különb-különb tájakról. Róma bizony még ma is szolgálta volna, ha Aeneas sarjai nem teszik szabaddá. Mert amiként különb-különb tájakról és tartományokból jönnek a vendégek, úgy különb-különb nyelvet és szokást, különb-különb példát és fegyvert hoznak magukkal, s mindez az országot díszíti, az udvar fényét emeli, s a külföldieket a pöffeszkedéstől elrettenti. **Mert az egy nyelvű és egy szokású ország gyenge és esendő.** Ennélfogva megparancsolom neked, fiam, hogy a jövevényeket jóakarattal gyámolítsad és becsben tartsad, hogy nálad szívesebben tartózkodjanak, mintsem másutt lakjanak. Ha pedig le akarnád rombolni, amit építettem, vagy szét szórni, amit összegyűjtöttem, kétségkívül igen nagy kárt szenvedne országod. Hogy ez ne legyen, naponta nagyobbítsd országodat, hogy koronádat az emberek nagyságosnak tartsák.

A F R I C A

Tolerálsz?

Nehéz lenne a toleranciáról úgy írni, hogy közben ne tudjak hitelesen, a saját viselkedési mintáimmal mögé állni. Mégis, az vesse rám az első követ, aki... s valóban, bizonyosan vannak olyan élethelyzetek, amikor magam sem gyakorolok toleranciát. Ezek a láthatatlan mulasztások azután óriásokká nőhetnek akár a nyelv által is.

Noha latinul türelmességet jelent mások véleménye iránt, s elsősorban a vallása, a világnézete, az etnikai- vagy nemzeti hovatartozására vonatkozva, ezt a kifejezést nagyon szabadosan használjuk manapság. Az orvoslásban a szervezet gyógyszertűrő képességét értjük alatta, ezért, ha valakinek megnő a toleranciája az alkohol felé, akkor ez csak annyit jelent, hogy egyre többet kell innia ahhoz, hogy hasson.

Pszichológusként arra gondolok, ahhoz, hogy valamit tolerálni tudjak – legyen az képesség, vagy tudás, de sokkal inkább szerzett – ahhoz elfogadónak kellennem. Az elfogadást korai fejlődésben tanulom, ami annyit jelent, hogy akkor tudok elfogadó lenni, ha engem is elfogadtak, s ez elsősorban a szülők, s köztük is az édesanya feladata. Egy gyermeket akkor lehet elfogadni, ha az vágyott volt, ha a várandóság alatt – s különösen a harmadik trimeszben – a mamája feldolgozta a másállapotot, tudatosította azt, hogy megváltozik a teste, az életvitele stb. Sokszor a gyermeket okolják, ha egy kapcsolat tönkremegy, értsd: nem akarták, s a nagy változás, a szerelmesek szimbiotikus állapotát a felváltó hármas egység megbontotta, ami veszteséggel jár. Az elfogadás akkor is nehéz, ha a gyerek nem olyan, amilyent „szerettek” volna. Fogyatékkal élő, más a neme, gyengébb képességű (tehát, már maguk sem tolerálják a „más-at”, „másmilyent”). Ezért a gyereknek folyton meg kell felelnie ahhoz, hogy őt elfogadják, s ha ez nem történik meg, akkor az egyik kiút valóban a lecsúszás, vagy a szélsőséges, radikális és kizárólagos gondolkodás. „Miért szeressem, hisz engem sem szerettek!”

Másrészt a túlzott elfogadás, a túlzott türelem-tolerancia valami kompenzációját is jelentheti, vagyis én megteszem azt, amit magam nem kaptam meg. Különösen kiéleződhet ez azokra a kategóriákra, amikben hiányt szenvedtem. Például: „segítem a szegényeket, mert magam is az voltam, vagy nálunk sohasem volt elfogadott a szexualitás megélése, ezért én hihetetlenül egyet tudok érteni a melegfelvonulásokkal.”

Ezzel szemben az intoleráns alatt a politikai, vallási, etnikai nézetekkel szembeni türelmetlenséget értjük, sőt azok teljes elutasítását. Gyakran keverjük a sztereotípiákkal, avagy azokkal a kijelentéseinkkel, viselkedési formáinkkal, amit nem a saját tapasztalatunk által élünk meg, ilyenek az előítéletek is. Sajnos az intolerancia gyakori oka lehet az információk hiánya, avagy a személyes tapasztalat hiánya is.

Ahhoz, hogy valakit toleránsnak nevezhessünk, fontos, hogy elmondhassuk róla, kerüli a konfliktusokat –

kiegészíteném azzal, hogy nem magalkuvónak kell lenni, hanem provokációt kerülve oldani a feszült helyzeteket (asszertíven) –, fontos, hogy elfogadja a jogegyenlőséget és visszautasítsa az erőszakot – a verbális formáját is.

Halld, Izrael!

- szólt Mózes a Sínai hegyenél. Vitatott, hogy a népet vagy a vallást szólította meg. A zsidó nép nemzeti önszerveződéséről Halbrohr Tamást, a szabadkai Zsidó Hitközség elnökét kérdeztük.

Miért zárkoznak el hagyományosan attól, hogy nemzeti közösségként is jelen legyenek kisebbségi önkormányzataikkal?

Ezt országa válogatja. Szerbiában a zsidók vallási és nemzetiségi egyesületnek is tartják a szervezetüket. A kormány is így tart számon minket. Külön kisebbségi nemzeti tanácsot a szerbiai 2–3000 zsidó nem választott, hiszen a zsidóknak évszázadok óta meg volt a saját szervezetük. A Szerbiai Zsidó Hitközségek Szövetségét nemzeti tanácsnak tudjuk tekinteni. A kisebbségi és a vallási minisztériumok is így tartják számon.

Tolerancia vagy dialógus?

Dialógusokra szükség van. A zsidó-keresztény párbeszéd az utolsó ezer évben nem volt nagyon sikeres. Sokszor a zsidó fél is intoleráns volt. Talán jobban tették volna, ha 600 vagy 800 évvel ezelőtt a zsidók toleránsabbak lettek volna. Erről ma sokat gondolkodni szükségtelen.

Vagyis akkor a konzervatívabb közösség nem képes a dialógusra?

Lehet, hogy egy konzervatív nem képes. De a békés egymás mellett élés iránt a zsidók mindig nyitottak voltak. Tudomásul vettük, hogy mindenki más hitű rajtunk kívül. Nem akartunk soha senkit zsidóvá tenni. Viszont a környező népek az utolsó háromezer évben mindig minket akartak öhozzájuk hasonlóvá tenni. Ez ellen a zsidók mindig tiltakoztak.

Mengyán Szofia

Manapság elég sokat hangoztatják a multikulturalitás fogalmát. Ám érdemes elgondolkodni azon, hogy ez nem csupán a mai korszellem szüleménye.

A Biblia első fejezeteiben, azaz a történelem kezdetén még nem beszélhetünk multikulturalitásról. Az első ilyen említhető esemény a Bábel tornyának története. Ezt tulajdonképpen egy nagy, összeremberiségi vállalkozásnak lehet tekinteni. A mai divatos, posztmodern nyelven ezt így lehetne megfogalmazni: ez egyfajta uni-multikultúra. Egy nyelvet beszéltek, egy akarattal terveztek, és egy, sajátos világot akartak felépíteni. Értették egymást, még nem volt nyelvi különbözőség, országhatárok sem voltak, egységes volt a kultúrájuk, az erkölcsi szabályaik, a jogrendjük, nem széledtek szét. Egyfelé tartottak, közösen építkeztek: egy óriási várost, egy égisz erő tornyot akartak felépíteni, azzal a céllal, hogy ez elérjen az Istenig. Azt lehetne mondani, ez volt a Sineár földi unió.

De Bábel tornyánál kudarcba fulladt ez a vállalkozás, és attól a ponttól kezdve az emberek nem értik egymást. Összekavarodott a nyelvük, ami a Biblia kifejezése szerint nem azt jelenti, hogy az egyik ilyen nyelven beszél, a másik meg olyan nyelven, a harmadik amolyan nyelven. Képzeljük el akár azt, hogy ugyanazon nyelvet beszélők, de egyik sem érti a másikat. Olyannyira nagy ez a zavar, a szétszóródás, hogy hosszú generációkról nem is tudunk semmit. A Bábel tornya történetének elbeszélése után a Biblia közöl egy rövid nemzetség-táblázatot, de semmit nem mond

A bibliai multikultúra

arról, hogy mi történt.

Isten nem akarta, hogy a tervük megvalósuljon.

Ennek párhuzamos, vagyis inkább ellentétes történeteként lehet említeni a pünkösdi történetet, amikor a Szentlélek kitöltetése által megtelnek mennyei erővel, és ennek következtében a különböző népek – médek, perzsák, arabok, krétaiak, görögök – mind értik azt, amit a tanítványok mondanak, mintha valaki fordítaná nekik. Valami fordított dolog történik tehát, mint a Babel tornyánál, ahol Isten összezavarja őket. Itt nem az ember akar feljutni az Istenhez és Istenné válni, hanem az Isten hajol le az emberhez, mert Isten akarata az, hogy minden ember megtérjen, és üdvösségre jusson. Nincs kivétel. Legyen az arab, görög, krétai, ázsiai, bármi. És átéljük azt a csodát, hogy Jézusról hallanak a világ népei, ott, Pünkösdkor, a saját anyanyelvükön, tolmács nélkül. Jönnek különböző kultúrákból, különböző jogrendekből, különböző vallásokból és mégis mind érti az evangéliumot a saját nyelvén.

A két említett történet, bár időben nagyon messze áll egymástól, mégis ugyanazt példázza: a másságot Isten teremtette, azzal a céllal, hogy ez a másság az Ő

akarátát szolgálja. Ilyen értelemben óriási szakadék tátong népek, nyelvek és kultúrák között, amennyiben önös érdekeket akarnak kimunkálni, az egység és összefogás viszont megvalósítható, az Isten útján járva, Jézus Krisztusban.

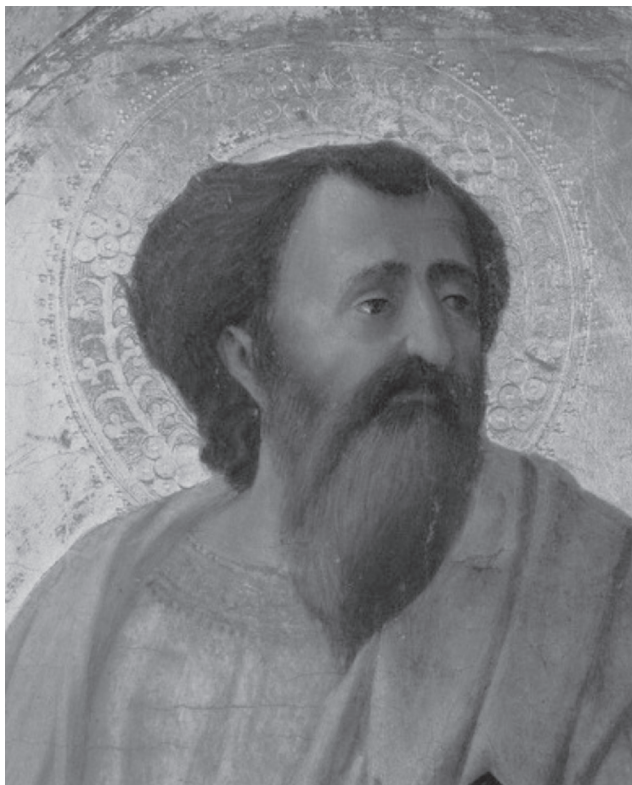
Bábel tornya és Pünkösöd esetében a kultúrák találkozása a távolodás–közeledés prizmáján szemlélhető a legjobban. A szétszakadás, illetve egybeolvadás identitásválságának is lehetne ezt nevezni.

Azonban lehet említeni megannyi bibliai esetet annak példázására, hogyan próbált Izrael megmaradni, identitását, hitét megtartani az őt körülvevő népek és kultúrák sokaságában. A multikulturalitás ilyen szempontból a következőket jelentette: a másság megértését, felismerését, elfogadását, és olykor tolerálását – azaz nem távolodást, hanem közeledést. Csak az ezekből fakadó furfanggal tudtak győzedelmeskedni ellenségeiken, vagy éppenséggel a békességet megtartani.

Az Újszövetségben ennek a legszemléletesebb példája Pál apostolnál található, amikor felismeri, hogy nem lehet a pogány-keresztyénekre ráerőszakolni a zsidó szokásokat, mint pl. a körülmetélést, mózesi törvényeket stb.

Ahol Isten Igéje és Szentlelke munkálkodik, ott mindig megtörténik egy szent összetartozás, egy szent egység. Istennek van egy kiválasztott és szent népe, és ezt a népet a világ kezdetétől annak végéig, Igéje és Leleke által folyamatosan gyűjti. Nagyon sokan azt a véleményt hangoztatják, hogy Istennek ez az egy kiválasztott népe Izrael. Mások azt mondják, hogy az egy, kiválasztott és szent nép az egyház.

Az Újszövetség népeként azonban nekünk, keresztyéneknek tudnunk kell, hogy a multikulturalitás abban rejlik, hogy a népeket, nyelveket, szokásokat nem kell, és nem is lehet eltörölni, megszüntetni vagy egymás fölé emelni, hiszen ezt is Isten hozta létre, ez is Isten akaratára. Az egységesítésre sem törekedhetünk, mert azt egyedül Isten viheti végbe. Azonban tudnunk kell úgy kezelni és elfogadni a másságot, hogy az ne megbotránkozást, hanem toleranciát szüljön.

imádkoznak.

Mert mást nem tehetnek. Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök és Tőkés László erdélyi EP-képviselő Kárpát-medencei ökumenikus imatalálkozót hívott össze a szlovák nyelvtörvény miatt. Szlovákia – legalábbis az államapparátus – **nem tolerál**. Dialógusra kész, persze csak szlovák nyelven. **Dialógus egyszólamra hangolva.**

imádkozzunk.

Felvidékért.

is.

Következő oldalon:
szlovák zászló Salkaházi Sára
boldoggá-avatásán,
Budapest, 2006.

SOMORJAI ÁDÁM: AMI AZ EMLÉKIRATOKBÓL KIMARADT VI. Pál és Mindszenty József 1971–1975

2500 Ft (≈800 RSD) Bencés Kiadó

www.benceskiado.hu

Mindeddig az Emlékirataim alapján alkottunk véleményt a bíborosról, a Bencés Kiadó könyve azonban elsőként közli Mindszenty levelezését a pápával, életének utolsó éveiből. E források alkalmat nyújthatnak arra, hogy újragondoljuk Mindszenty József esztergomi érsek, Magyarország Prímásának felfogását saját hivataláról és a nemzet szolgálatáról.

A Kálvin Kiadó kínálatából

www.kalvinkiado.hu

[Morfondír] A könyv az Istenről való gondolkozás gyümölcse. Első lapozásra sajnáltam, hogy a szép, nagy képek fekete-fehérek. Utána valamire ráéreztem. Amikor körülöttünk minden színes és hangos, és az információk dőmpinge fogad minket, akkor ez a képeskönyv ezekkel a fekete-fehér-szürke árnyalatokkal akar egyszerű lenni, de ugyanakkor a figyelmet is felhívni magára és a gondolkozásra. Ára: 1.300 HUF (≈400 RSD).

Pivs Efficit Ardor: A művészet értékelése Kálvin műveiben és a református kultúrában

Kálvin és a képzőművészet, A reformáció a művészettörténetben, Istentisztelet és művészet – néhány tanulmány címe a kötetből.

A könyv nem csak a Kálvin-évforduló miatt értékes, hanem betekintést ad az egyszerű, puritán művészetbe-kultúrába-építészetbe és kultuszba és azok művészi értékeibe, amit a kálvinizmus képvisel. A kötet 2.500 HUF-ért (≈800RSD) vásárolható meg.

„Kétféle ember van: Olyan, aki a fal mellett szeret aludni, és olyan, aki azok mellett szeret aludni, akik letűrják őt az ágyról.”

Etgar Keret: 19,99!

A Gólem Színházi Egyesület kiadásában jelent meg Etgar Keret novelláskötete. Etgar Keret nem csak arról híres, hogy az ő könyveit lopják leggyakrabban Izraelben, hanem napjaink egyik modern izraeli írója is. A 19,99! novellái egyszerűek és hétköznapiak, mégis összetettek és olykor érzéseket váltanak ki belőlünk. És, amikor a csattanót váránk... nos, akkor már régen vége a történetnek.

Könyvespolc

Kertész Imre: Európa nyomasztó öröksége

Esszék, emlékezések és beszédek. A Nobel-díjas író összegyűjtött műveit tartalmazó könyv a budapesti Magvető Kiadó gondozásában jelent meg.

Magvető Kiadó
magveto@lira.hu

2.990 HUF (≈1.000 RSD)

a Szív

**A magyar jezsuiták
lelkiségi és kulturális
folyóirata a
Vajdaságban is!**

Éves előfizetés ára postaköltséggel együtt 1.000,00 dinár.

Bővebb információ és megrendelés:

Vajdasági Magyar Ifjúság

24000 Szabadka, Ago Mamuzić u. 13/II.,

Telefon: 024/533-797

A valóságot képviseljük.

Adveniat regnum tuum Egyesület